

нето на В. Д. Стоянов от неговото семейство и от родната Жеравна с времето прераства в трайно отчуждение, в чиято основа стои неговата модерна индивидуалност (привнесена от европейското себеусещане и усвоените граждански ценности), несъвместима с трайно установения ред на патриархалността в българското източноевропейско православно общество под османска власт. Той е избрал своето личностно призвание и реализация и няма никакво желание да се завръща в ограничения и колективен свят на семейството, роднините и родното село<sup>44</sup>.

Освобождението (1878) и Съединението на Княжество България с Източна Румелия (6 септември 1885) свиват единното османско икономическо пространство в Европейския югоизток, очертават нови държавни граници на Балканите и налагат редица погранични такси и мита. Силно ограничената доосвобожденска икономическа диаспора разстройва стопанското битие на Жеравна и обуславя трайния изселнически поток през последната четвърт на XIX век<sup>45</sup>. През 80-те години на века родителите на В. Д. Стоянов умират, а братята и омъжените му сестри, както и повечето от братовчедите му търсят ново начало в по-перспективните градски центрове: Провадия, Добрич, Разград, Шумен, Варна, Бургас, Сливен, Ямбол, Хасково, София<sup>46</sup>. Към началото на XX век в Жеравна не остава никой от представителите на неговото семейство. Построената през 1865 г. семейна къща *"изоставена, е обречена на разрушение"*. През 1932 г. от Прага е получено писмо с молба да се изпрати фотография на родния дом на В. Д. Стоянов, която Жеравненското читалище *"Единство"* съвместно изпълнява. По този повод, в своята история на село Жеравна, дългогодишният учител и тогавашен директор на местната прогимназия Данаил Константинов отбелязва: *"Види се, там ценейки неговата проявена обществена дейност, са поискали да напишат биографията му, та прилагат и снимка на къщата", и със съжаление добавя: "чужденците ценят родната му къща, а ние сме я оставили да се разрушава... странно..., но факт!"*<sup>47</sup>. Прочее, тази повсеместна липса на съпричастност и своевременна отговорност към историческите свидетелства (наследствени документи, стари фотографии, книги, вещи и други), породена собствено и от липсата на традиции, е основната причина за избледняването на българската родова (оттам и на историческата) памет, както и за бавното угасване на патриотизма през XX век.

\* \* \*

Кореспонденцията е подредена по хронологически принцип. Установени и